

চৰকাৰ ৰোগ আৰু ইয়াৰ প্ৰতিকাৰ

ড° হিৰণ্য কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ডিব্ৰুগড়

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়

ডিব্ৰুগড় – ৭৮৬ ০১০

চৰকাৰ ৰোগ আৰু ইয়াৰ প্ৰতিৰূপ

চৰকাৰ ৰোগ হৈছে চাৰিঠেঙীয়া জন্তুৰ দেহত হোৱা এবিধ মাৰাত্মক সোঁচৰা ৰোগ। এই ৰোগৰ ফলত আমাৰ দেশত বছৰি প্ৰায় ১৫,০০০ ৰ পৰা ২০, ০০০ কোটি টকাৰ লোকচান হয়। কাৰণ ইয়াৰ ফলত আক্ৰান্ত জন্তুটোৰ উৎপাদন ক্ষমতা কমি যোৱাৰ লগতে শৰীৰৰ কাৰ্যক্ষমতাও বহুখিনি কমি যায়। এবাৰ বেমাৰ হ'লে চিকিৎসা কৰাওতে বহুখিনি খৰচো হয়। তদুপৰি এই বেমাৰৰ পৰা প্ৰায় সম্পূৰ্ণৰূপে মুক্ত হোৱা (ৰোদচিাৰ্ণি) অন্য দেশে বেমাৰ হোৱা দেশৰ পৰা মাংস তথা ছালো ক্ৰয় নকৰে। আমাৰ অসমত আগতে এই বেমাৰটো মুখ্যতঃ বছৰত এবাৰেই হোৱা দেখা গৈছিল; আৰু সাধাৰণতে বানপানী অহাৰ পাছত বেমাৰবিধ দেখা পোৱা গৈছিল। কিন্তু আজি কিছু বছৰৰ পৰা এই বেমাৰটো বছৰটোৰ যিকোনো সময়তে হোৱা দেখিবলৈ পোৱা গৈছে আৰু প্ৰায়ভাগ সময়তে বছৰকেত দুবাৰকৈও দেখিবলৈ পোৱা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও বানপানী হোৱাৰ পাছত এই বেমাৰটোৰ তীব্ৰতা বঢ়া আৰু অতি কম সময়ৰ ভিতৰতেই ই প্ৰসাৰতা লাভ কৰা কথাটোও মন কৰিবলগীয়া।

এই বেমাৰ হ'লে আক্ৰান্ত জন্তুটোৰ জ্বৰ উঠে আৰু মুখ, ভৰি আৰু ওহাৰত জ্বলা বা ফোঁহা উঠে। সাধাৰণতে আক্ৰান্ত হোৱা জন্তুবোৰ হ'ল গৰু, ছাগলী, ভেড়া আৰু গাহৰি; যদিও উট, বনৰীয়া ম'হ, বনৰীয়া গাহৰি, হাতী, ইয়াক, লামা, জিৰাফ, বাইচন আদি জন্তুবোৰো আক্ৰান্ত হয়।

চৰকাৰ ৰোগৰ কাৰণ:

অপহতহাঁড়বুস নামৰ এবিধ ভাইৰাছ বা বীজাণুৰ দ্বাৰাই এই ৰোগবিধ হয়। এই ভাইৰাছ বিধৰ বহু কেইবিধ প্ৰকাৰ আছে – যিবিলাক হ'ল ও, অ, ছ, শতথ ১, শতথ ২, শতথ ৩, অসি ১ ইত্যাদি। ভাৰববৰ্ষত সাধাৰণতে ও, অ, ছ আৰু অসি ১ এই চাৰিবিধ প্ৰকাৰেই বেমাৰবিধৰ মুখ্য কাৰক। এই ৰোগত আক্ৰান্ত হ'লে সাধাৰণতে জন্তুবিলাকৰ মৃত্যু নহয়, কিন্তু পোৱালি অৱস্থাত আক্ৰান্ত হ'লে মৃত্যু পৰ্যন্ত হ'ব পাৰে। সৰু বা কম বয়সৰ ছাগলী এই বেমাৰত আক্ৰান্ত হ'লে বেছিভাগ সময়তে সিহঁত হৃদযন্ত্ৰৰ মাংসপেশী নষ্ট (থয়গৰ্ণাৰ্ণি হোৱাত নচেৰীসসি) হোৱা হেতুকে মৃত্যু মুখত পৰে।

চৰকাৰ বেমাৰ কেনেকৈ সোঁচৰে?:

সাধাৰণতে এটা জন্তু এই বেমাৰত আক্ৰান্ত হ'লে তাৰ পৰা একে প্ৰজাতি বা অন্য প্ৰজাতিৰ আন জন্তুলৈ বেমাৰবিধ সোঁচৰে। এই বেমাৰবিধ মানুহৰ জোতা, কাপোৰ আদি, অন্য পৰিভ্ৰমী চৰাই অথবা

জন্তৰ লগত ব্যবহৃত হোৱা ঘাঁহ, খেৰ আদিৰ জৰিয়তে সোঁচৰে। আৰোগ্য লাভ কৰা গাই-গৰু আৰু ভেড়া বিলাকে যথাক্ৰমে ২ বছৰ আৰু ৬ মাহলৈ এই ভাইৰাছবিধ বহন কৰিব পাৰে।

ভাইৰাছবিধ দেহত প্ৰবেশ কৰাৰ পিছত শ্বাস-প্ৰশ্বাস তন্ত্ৰত ই বংশবৃদ্ধি কৰে আৰু তাৰ পিছতেই ৰক্ত-প্ৰবাহলৈ গতি কৰে, যাৰ ফলত আক্ৰান্ত জন্তুটোৰ জ্বৰ উঠে। ইয়াৰ পিছত ভাইৰাছবিধ দেহৰ বিভিন্ন অংশলৈ গতি কৰে আৰু মুখ্যতঃ ভৰি, মুখ, ওহাৰ আদি ছালৰ ওপৰৰ অংশত (পেতিহলৈলি তসিসু) কিছুমান জ্বলা বা ফোহাঁৰ সৃষ্টি কৰে ফলস্বৰূপে আক্ৰান্ত জন্তুটো বিষত ভোগে। এই ফোঁহা বিলাক ফাটি গ'লে আৰু এই সময়ত বেমাৰবিধৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা নকৰালে তাত অন্য ধৰণৰ জীবাণু (বাচতৰোঁ) এ আক্ৰমণ কৰি (সচোনদাৰয় বাচতৰোলি নিইচেতানি) বেমাৰবিধ অধিক জটিল কৰি তোলে।

চবকা ৰোগৰ লক্ষণ:

= খীৰতী গৰুৰ ক্ষেত্ৰত হঠাতে গাখীৰ কমি যোৱা আৰু খুব জ্বৰ উঠা।

= খোৱা-বোৱা কমাই দিয়া।

= মুখত জ্বলা আৰু ফোঁহা হ'লে খুব লেলাওটি (সালড়ািতানি) ওলোৱা। এই লেলাওটি বিলাক দীঘল ৰছীৰ নিচিনাকৈ ওলমি থাকে। এনেকুৱা অৱস্থাত জন্তুটোৱে সঘনাই গুঁঠ আৰু জিভা খোলা আৰু বন্ধ কৰি থকা পৰিলক্ষিত হয়, যাক বিজ্ঞান সন্নত ভাষাত সমাচকনিগ কৰা বুলি কোৱা হয়। ফোঁহা বিলাক সাধাৰণতে ২৪ ঘন্টাৰ ভিতৰত ফাঁটি যায়, যাৰ ফলত জন্তুটোৱে অসহ্য বিষৰ কাৰণে একো খাব নোৱাৰে।

= এনেকুৱা ফোঁহা ভৰিৰ খুড়া (চলহেঁত ইঁ তহে ইঁতে), ওহাৰ আদিতো হোৱা দেখা যায়। খুড়াৰ ফোঁহা বিলাক ফাটি গ'লে জন্তুটোৱে খোজ কাঢ়িব নোৱাৰা হয়। কেতিয়াবা খুড়াৰ ওপৰৰ অংশটো (চাঁৰীনতে) ফুলাও দেখা যায়। এনেকুৱা ধৰণৰ ফোঁহা কেতিয়াবা চকুৰ ভিতৰৰ আৱৰণ (চাঁনজুনচতড়া), বহিঃযোনাংগ (ডুলড়া) আদিতো হোৱা দেখা যায়।

= গাভিনী অৱস্থাত আক্ৰান্ত হ'লে গৰ্ভপাতো হ'ব পাৰে।

= ওহাৰত আক্ৰান্ত হ'লে ওহাৰ ফুলা বেমাৰ (মাসততিসি) ও হ'ব পাৰে।

= পোৱালী প্ৰাণী বিলাক পূৰ্ণবয়স্ক প্ৰাণীতকৈ সোণকালে আক্ৰান্ত হয় আৰু ইহঁত মৃত্যুমুখত পৰে।

মানুহৰ ওপৰত চবকা ৰোগৰ প্ৰভাৱ: এই ভাইৰাছ বিধ মানুহৰ দেহলৈও সংক্ৰমিত হ'ব পাৰে যাৰ ফলত মানুহৰ জ্বৰ হোৱাৰ লগতে হাত-ভৰি আৰু মুখত ফোঁহা উঠিব পাৰে।

চবকা ৰোগ চিনাক্তকৰণৰ উপায় : বেমাৰৰ লক্ষণৰ জৰিয়তেই ইয়াক ভালদৰে চিনাক্ত কৰিব পাৰি।

ইয়াৰ উপৰিও পৰীক্ষাগাৰত বিভিন্ন পৰীক্ষাৰ জৰিয়তেও এই ভাইৰাছবিধ চিনাক্ত কৰিব পাৰি।

প্ৰতিবেদক: ভাৰত চৰকাৰে দশম পৰিকল্পনাত আঠখন ৰাজ্যৰ মুঠ ৫৪ খন জিলাত চৰকা নিৰ্মূল কৰণ (স্টীত : গুঁতহ ধসিয়ে-ছাঁনতৰীল ফৰ্ণাগৰামমে বা চমুকৈ ঙ্গধ-ছফ) আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছিল। ২০১০ চনৰ আগষ্ট মাহত এই জিলাৰ সংখ্যা ২২১ খনলৈ বৃদ্ধি কৰিলে। এই আঁচনি অনুসৰি এই জিলা বিলাকত গৰু আৰু ম'হক বছৰত দুবাৰকৈ চৰকা ৰোগৰ তীকাকৰণ কৰাব লাগে। কিন্তু যিহেতু তীকাৰ ৰোগৰোধক ক্ষমতা (ইমিউনিতয়) মাত্ৰ ছমাহলৈহে থাকে সেয়েহে এই বেমাৰবিধৰ পৰা ৰক্ষা কৰাবলৈ আমাৰ ৰাজ্যৰ পশুখন খিনিকো বছৰত অন্ততঃ দুবাৰকৈ তীকাকৰণ কৰোৱা উচিত। পাৰিলে অসমৰ পশু-পালন আৰু পশু-চিকিৎসা বিভাগে এই ক্ষেত্ৰত এক সিদ্ধান্ত লৈ ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত চৰকা ৰোগৰ তীকাকৰণৰ এক নিৰ্দিষ্ট সময়ো বান্ধি দিব পাৰে। লিখকৰ নিজৰ অভিজ্ঞতামতে এবাৰ মাৰ্চ-এপ্ৰিল মাহত বৰষুণ আৰম্ভ হোৱাৰ আগে আগে আৰু এবাৰ তাৰ ঠিক ৬ মাহ পাছত অৰ্থাৎ আগষ্ট-চেপ্তেম্বৰ মাহত দুবাৰকৈ তীকাকৰণ কৰালে নিশ্চয় এই ক্ষেত্ৰত আশানুৰূপ ফল পোৱা যাব।

প্ৰাথমিক চিকিৎসা:

- = এই বেমাৰবিধ হ'লে বেমাৰ হোৱা জন্তুটো পালৰ পৰা আতৰাই ৰাখিব লাগে অন্যথা বেমাৰটো অতি সোনকালে অন্য জন্তুলৈ বিয়পি যাব।
- = পটাছ (খঙনও৪ সালুতানি - ১:১০০০) বা তেনেকুৱা ধৰণৰ বিজাণু নাশক দ্ৰব্যৰে ফোঁহা বন্ধা ঠাই বিলাক ভালদৰে পৰিস্কাৰ কৰাব লাগে।
- = ঘাঁ লগা ঠাইত উপযুক্ত অন্তসিপেতচি মলম আৰু লগতে মাখি নিবাৰণকাৰী ঔষধ লগাব লাগে অন্যথা মাখিয়ে কণী (মাগগাঁত) ৰ জ্বৰিয়তে ঘাঁ বিলাক বেছি কৰি দিয়াৰ সম্ভাবনা আছে।
- = অন্য জীবাণু (সৰ্চোনদাৰয় বাচতৰেলি নিইচেতানি) সোমাই বেমাৰবিধ জটিল কৰি নুতুলিবলৈ পশুচিকিৎসকৰ পৰামৰ্শমতে উপযুক্ত অন্তবিীতিচি ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।
- = বেছিকৈ খাব ল'ব নোৱাৰা হ'লে পশুচিকিৎসকৰ পৰামৰ্শ লৈ দৰকাৰ মতে চেলাইন (নিতৰাডনৌস ইলুদি তহৰোপয়) দিয়াৰো ব্যৱস্থা কৰাব লাগে।

----- ● -----